

դեանց 5 ր., Գրիգոր քահանայ թումանեանց 6 ր., Գրիգոր քահանայ Բաբաքովիսեանց 5 ր., Թաղէոս վարդապետ յաջորդ 5 ր., Մկրտիչ քահանայ Տէր-Յովսէփեանց 3 ր., Յովհաննէս Խսահակեանց 25 ր., Խորայիլ Մամիկօնեանց 3 ր., Յակոբ և Յովհաննէս Լիսկեանց 25 ր., Աղէքսանդր Ղուկասեանց 15 ր., Միրզաջան Բաբուչեանց 25 ր., Մինայ Ա. Թեմուրեանց 10 ր., Փիրաղայ Ա. Թեմուրեանց 10 ր., Երեք անյայտ անձինք 20 ր., Երկու անյայտ անձինք 6 ր., Եղբայրք Ափանոսեանց 100 ր., Միկնայք Ափանոսեանց 20 ր., Եղբայրք Մալիկեանց 25 ր., Աղայ Աղայեանց 15 ր., Սարգիս Ա. Գրիգորեանց 10 ր., Մարտիրոս Ոափարեանց 3 ր., մահտեսի Խվան Ահակօվ 5 ր., Սէրօբ Տէր-Մարտիրոսեանց 2 ր., Մելիք Բաղդասարեանց 5 ր., Խաչատուր Մելիքեանց 5 ր., Մարտիրոս Դարշնեանց 3 ր., մահտեսի Քէրօբ Տէր-Մարտիրոսեանց 25 ր., Մարտիրոս մահտեսի Քօչարեանց 3 ր., Միխայիլիք Ղազարբեգեանց 3 ր., Շամիլ Տէր-Յովսէփեանց 3 ր., Յովհաննէս մահտեսի Արքամեսնեանց 3 ր., Աղէքսանդր Նազարիչ Մելիքեանց 15 ր., Համբարձում Վարիքեանց 10 ր.,

Մելիք Մկրտչեանց 16 ր., Խվան Ա. մահտեսի 0-
հաննէսեանց 10 ր., Մկրտիչ Մանուելեանց 10
ր., Եսայի Ղազարեանց 3 ր., Աղաջան Մայի-
լեանց 5 ր., Ստեփան Շաքեանց 3 ր., Յարու-
թիւն Նանասեանց 15 ր., Յովհաննէս Փաթա-
լեանց 10 ր., մահտեսի Վիրաբ Մկրտումեանց

10 ր., Միխայիլ Սարգիսեան Ազիզեանց 3 ր.,
Գրիգոր Սհակեանց 5 ր., Մամիկոն Տէր-Եփրե-
մեանց 5 ր., Գրիգոր Քահանայ Տէր-Մակարեանց
10 ր., Ավետիս Յովհաննէսեանց 10 ր., Պօղոս
Մարգարեանց 10 ր., Աստուածատուր Բաղալքո-
խեանց 5 ր., Կարապետ Վ. Սիմէօնեանց 3 ր., Յա-
կոբ Վարժապետ Տէր-Յարութիւնեանց 5 ր., Յովսէփ
մահտեսի Պետրոսեանց 5 ր., Արրնամ Մելի-
քեանց 10 ր., Աղէքսանդր Մկրտչեանց 3 ր.,
Յովհաննէս Աւագեանց 3 ր., Աւագ Հալարեանց
25 ր., Միխայիլ Համասփիւռեանց 5 ր., Մեժ-
լում Մելիք-Շահնազարեանց 5 ր., Առղումոն
Նալչակարեանց 10 ր., Յովսէփ մահտեսի Մնա-
ցականեանց 10 ր., տիկին Մարիամ մահտեսի
Մնացականեանց 2 ր., տիկին Խորդայ 1
ր., Մերգի Մհակեանց 5 ր., Ավետիս Աիրակո-
սեանց 25 ր., Ռոստոմ Սարգիսեանց 5 ր.,
Աննայ Յովհաննջանեան Պրօդօպօղեանց 10 ր.,

Մաղաթբեղ Աելիքեանց 5 ր., Գրիգորբեղ Աելիք-Շահնազարեանց 3 ր., Ավետիս Առաստամեանց 3 ր., Ավետիս Մկրտումեանց 3 ր., Խաչատոր Վարդանեանց 5 ր., Գրիգոր Ատեփանեանց 3 ր., Ճհան Խոջայեանց 3 ր., Համբարձում Օհանջանեանց 3 ր., Առլան Մոսէսեանց 10 ր., Աւագ Սհակեանց 10 ր., Օհաննէս Մարտիրոսեանց 3 ր., Միմօնբեղ Զօրաբեանց 2 ր., Միմօն Վարդանեանց 5 ր., Աղեքսանդր Տէր-Գէորգեանց 3 ր., Խորայիլ Գարրիէլեանց 5 ր., Եփրեմ Ենկիրաբեանց 3 ր., Առղոմոն Եաւրիգովեանց 10 ր.,

ված էին և պահվում հին արքունի ղիւաններում
(Խոր. Ա. ՊԼ. ԺԴ.) և այլն։ Զարմանալի է և
միանգամայն անհասկանալի, ինչու Ալաղարշակը
մի կողմ թողնելով տեղական հաւաստի ազրիւր-
ները, դիմում է ասօրի մարդու և հայոց պատ-
մութիւնը պառում է Նինուէի ղիւանում։

b) Պ. Էմինը հաղորդեց, որ Մար-Աբասը կարող չէր երթալ Նինուէ և այնտեղի դիւսնից բերել հայոց սկասմութիւնը—քանի որ ոչ միայն Վաղարշակի օրով, այլ նրանից էլ 200 տարի առաջ այդ քաղաքը քանդված, աւելակ էր դարձած, մինչև հետքը անզամ չէր կարելի նըշմարել:

Ը) Խորենացին ասում է, թէ և աղարշակ՝ ըստանալով Մար-Արասի ձեռից հայոց հաւասար պատմութիւնը և համարելով նրան իր զանձերից ամենաթանգարինը. զգուշութեամբ պահում է իր արքունիքում—նրա մի մասը արձանագրել տալով կոթողի վրա՝ (Խոր. Գր. Ա. Պ-թ). Սրա առիթով պ. Էմինը նկատեց. Բնչպէս է, որ ոչ մի պատմիչ—թէ յոյն, թէ ասօրի և թէ մի այլ ազգի—ամենեին չեն յիշում այդպիսի մի նշանաւոր արձանագրութեան մասին, եթէ նա արդարե գոյութիւն ունէր, և այն էլ այնպիսի մի կենարօնում, ինչպէս էր Ածրին մայրաբաղաքը. Յետոյ—Բնչպէս է պատահել, որ Մար-Արասի այդ պատմութիւնը միայն Խորենացու ձեռքն է ընկել. մինչդեռ ոչ նրանից առաջ և ոչ նրանից յետոյ ոչ ոք չէ տեսել այդ գիրքը և չէ լսել նրա մասին. Մինչև անզամ Ազաթան-

բարիչ Օհաննէսեանց 5 ր., Համբարձում Հալ-
րխանցուց 3 ր., Աղամիր Ոնացականնեանց 5
Աղա տիրացու Առաշաննեանց 2 ր., Սարգիս
հազարեանց 1 ր., Յարութիւն Մատթէոսնեանց
1., Բաղիշ Միրզայեանց 1 ր., Մկրտիչ Հախ-
ողեանց 1 ր., Մոսէս Խաչատուրեանց 1 ր., Ա-
ռածատուր Ղաղաքչեանց 2 ր., Գրիգոր Փա-
լեանց 1 ր., Յովհաննէս Սիմէօննեանց 1 ր., Եղ-
իլը Միաբարեանց 2 ր., Մանուէլ Ամիրխա-
նց 3 ր., Շամիրը Բալազեանց 5 ր., Մկր-
չ Համասփիւռեանց 1 ր., Աղէքսանդր Վար-
զպարեանց 1 ր., Աւետիս Համասփիւռեանց 1
Սողոմոն Առաքելեանց 1 ր., Աւագ Խեչու-
նց 1 ր., Պետրոս Սափարեանց 1 ր., Պօղոս
Մրդաննեանց 1 ր., Ոհակ Տէր-Ոհակեանց 5 ր.,
Առաշէս Մատիննեանց 5 ր., Մկրտիչ տիրացու-
ննէսեանց 3 ր., Մերզի Աթայեանց 3 ր.,
Հանեսի Յովհ. Վարդապետեանց 10 ր., Սիւն
Հանեսի Աղաբէղեանց 5 ր., Գրիգոր Գառապ
նեանց 3 ր., Եղբայրը Ս. Ղաբուզեանց 15 ր.,
Անգլը Մնացականնեանց 15 ր., Սարգիս Աւա-
նց 5 ր., Միմէօն Հայրումեանց 5 ր., Մի-
ւիլ Մէլիքեանց 5 ր..

Դումարն է 1166 ր., տուած է մէկ չքաւոր
նեցի մարդու 26 բուրլի, մնաց 1140 բուրլի,
ած եմ փօստով 700 բուրլի, ես երկրորդ ան-
գ 275 բուրլի, այժմ յունիսի 17-ին ստացէք
օ ր.՝ Ընդամենը 1140 բուրլ, առանց փօստի
հսերին,

Մարտիրոս Նաբաթեան

Եհզ գրում են Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒԻՐԳԻՑ, «Քանի մի
մանակ է տեղիս հայ հասարակութիւնը հա-
ռել էր մի գումար աղքատ հայ ուսանող-
ին օղնելու համար և յանձնել է այդ գու-
մը ուսանողներին։ Ուսանողները չունենալով
ող պահել իրանց մօտ իրանց ընծայած գու-
մը, պահ տուեցին այդ գումարը մի հարուստ
վաշխառուին։ Սա տուեց ուսանողներին մի
սցական։ Այժմ ուսանողները պատահմամբ
ցրին այդ ստացականը, իսկ հարուստ կրէ-
ր ուրանում է իր սարտքը և փողերը յիտ
տալիս, ասելով որ երլէք ոչինչ պահ առած
իրան։

—
ըրեանի «Պատկ» լրագիրը հաստատում է իր
ջին համարում վեճափառ. Կաթողիկոսի ան-
ժելի հիւանդութեան լուրը:

ՅԱՆԻՍԻ 23-ին Թիֆլիսի ոռւս թատրօնական
մըրը ներկայացրեց ալ. Պալմի «Господа из-
атели» նոր պիեսան, Գլխաւոր դերերից մէկը
դում էր տիկին Ռալֆ, նոյնպէս խաղում էր
նքն հեղինակը, Թատրօնը լի էր և պիեսան
կենդանի կերպով նկարագրում է ոռւս քա-

քների քաղաքային ընտրութիւնների
դանի ինտրիգաները, մեծ համակրութեամբ
դունվեցաւ հասարակութիւնից։ Հեղինակը ու-
ց ցոյց տալ որ քաղաքային ընտրութիւն-
ի դադանի թելադրողը ոչ թէ հասարակա-
ն, այլ անձնական շահ է լինում մեծ մասամբ,
յն իսկ պիեսան մեծ բեմական արժանաւո-
թիւններ ունի, զրուածքի սիրոյ ինտրիգան
ու լաւ է դուրս բերված և թէ կանանց և
տղամարդկանց տիպերը այնքան գեղեցիկ և
ողանի են, որ կարծես մեր ամենօրեայ ծա-
ժները լինելու։

ԺԻՖԼԻՍԻ քաղաքային վարչութիւնը խընդ-
մէ մեզ յայտնել որ վարչութեան մէջ բաց-
ծ է ստորագրութիւն ի Տէր Հանգուցեալ Թա-
ւոր Կայսր Ալէքսանդր Ա-ի յիշատակին
սկվայի Վրեմլի մէջ հիմնվող արձանի համար:
որագրվել կարելի է վարչութեան մէջ ամեն-
ը, առաւօտեան 9 ժամից մինչև 1 ժամ կէսօ-
յետոյ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐՔԻԱ ԵՒ ՀԱՅՈՑ ԽՆԴԻՐ

կ. Պօլսից „Polit. Corresp.“ լրագրին
ում են հետևեալը:

Եռւս դիպլոմատիան, որ մի քանի ժա-
նակ լուս էր մնում, կրկին սկսում է գոր-
շ: Նախ և առաջ նա ձեռք է տալիս
նօգօրիայի խնդրին, այդ երկրի սահման-
ափ վերաբերութեամբ: Միւս պետութիւն-
ափ դեսպանները այդ խնդրի վերաբերու-
ամբ միացան ուստի դեսպանատան հետ
սաստանը զեկավարում է, ըստ երեսի-
ն, բօլգարական խնդիրը և բացի սորա-
ցոյց է տալիս ձգտում յարուցանել և
ըրքիայի Փինանսական խնդիրը, յայտ-
ով իր պահանջները զինուորական կօն-
հրուցիայի (վարձատրութեան) վրա, որ
ըրքիան մինչեւ այժմ Եռւսաստանին չէ
արել:

Վերջապէս նորերումս հայոց պատրիարք
բահով յայտնել է իր բարեկամներից շա-
րին, որ իր ստացած ամենածիշդ տեղե-
թիւններին համեմատ, Ռուսաստանը
ունել է ամենածանր կերպով ձեռք տալ
յոց խնդրին և ամենաեռանդութ կերպով
նձն է առել համոզել միւս պետութիւն-
ին վերջնական լուծում տալ այդ խըն-
հն:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Տունիսի արշաւանքի և Կայրոլիի մինիս-
ութեան անկման պատճառով ընդհատ-
ած բարեկամական յարաբերութիւնները
անսիայի և Խտալիայի մէջ վերականգն-
ած էին թվում Փրանսիական կառավարու-
թեան խաղաղասէր յայտնութիւնների շնոր-
շ: Խտալական մինիստրութեան փոփո-
ւթիւնը չը փոխեց Խտալիայի արտաքին-
ողաքականութիւնը, որ այժմ էլ առաջ-
ոյ պէս խաղաղ բնաւորութիւն ունի Խտա-
ցիների և Փրանսիացիների անսպասելի-
իւր Մարսելի մէջ երկու պետութիւննե-
յարաբերութիւնները երկու պետութիւննե-
յարաբերութիւնները վատնգաւոր դար-
ին: Արիւնաշեղ կոիւները այնքան շուտ
ու մոռացվում, որքան քաղաքական ան-
ուականութիւնները երկու պետութիւննե-
մէջ: Մրցութեան և թշնամութեան
ացմունքները, որոնք արտայայտվում են
ողոցային կոիւներով, աւելի մեծ նշանա-
ւթիւն ունեն, քան թէ պաշտօնական
նախարիւները Փրանսիական և Խտալական
սշտօնական լրագիրների մէջ: Մարսելի
ջ պատահած անկարգութիւնների շնոր-
շ նոյնը կրկնվեցաւ և Խտալական մի քա-
քաղաքների մէջ, որոնց ազգաբնակու-
թիւնը սկսեց վրէժ առնել Փրանսիացինե-
ց Մարսելի կոիւների համար: Փոխադարձ
ութիւնները տարածված է երկու ազգու-
թիւնների յայտնի մասերի մէջ: Խտալացի-
րը սկսում են յիշել քաղաքական հին-
ուշիւները, որոնց մոռացել են կտորավա-
ւթիւնները, բայց որոնք մնացել են ժո-
վրդի յիշողութեան մէջ: Խտալացիների
ուժիքով, Փրանսիացիները պատճառ են
սրձել Խտալական ազգային գժբաղդու-
թիւնների: Մինչև անգամ Ֆրանսիայի արած
ուայութիւնները Խտալական միութեան
րծին և Խտալացիների ազատվելուն աւ-
րիական լծից ժողովուրդը վերաբերում է
սպօլէօնի յափշտակող քաղաքականու-
թեանը: Խտալացի ազգասէրները մտարե-
մ են Ֆրանսիայի պահպանողական դերը
օմի և պապական կալուածների վերա-
բութեամբ: Նրանք յիշում են այն թշնա-
մական և ծաղրելի ընդունելութիւնը, որ
առ Փրանսիական ազգային ժողովի մէջ
առաջական ժողովրդական հերոս Պարիբալ-
ն, որ կուել էր զերմանացիների դէմի

ո տեսնելուն, երբ կարեվի կը լինի՝ առանց
ո և այն սրամութիւնների, կամ անփաստ
անհիմն դատողութիւնների—աւելի հաստատ
ոկտերի վրա հիմնել մեր կարծիքները, թող
անք լինէին հակառակ կամ համաձայն պ-
ինի կարծիքներին,
Վերջացնում եմ նամակս՝ հերքելով հայ լը-
զրութեան մէջ տարածված լուրը—իսր թէ
ամառ լինելու չէ Թիֆլիսում V հնագիտա-
ն ժողովը. ժողովը՝ ինչպէս որ դեռ անցեալ
որի վճռած էր՝ սկսվելու է առաջիկայ սեպ-
մբերի 8-ից և կը տես, երեսի թէ, 2—3 շա-
թ. սրա մասին դեռ ապրիլին յայտնեց լրա-
ներում Աօսկիվայի հնագիտական ժողովի նա-

Աղահ կոմս Ռւզարօվը։
Յանկալի էր, որ մեր ժողովը դական գլ-
կան ու թեան պերաբերեալ ժողովածուներ
զմող և հրատարակողները (սլ. Նահասարդեաց
ոյլք) աշխատեին մինչեւ սեպտեմբեր լոյս լն-
իրանց ժողովածուներից որքան հնար է-
պէս զի կարելի լինէր (ինչովէս մի քանիսը
ուռեմ են) ներկայացնել այդ աշխատութիւն-
որ հնագիտական ժողովին։ Առհասարակ-
կը լինէր, որ հնագիտութեամբ, պատմո-
ամբ և ժողովրդակ. զրականութեամբ պարա-
գ հայ անձինք հոգ տանէին իրանց աշխա-
թիւնների վրա և օրով առաջ պատրաստ էին
անելիքը—իթէ ունեն ինչ անելիք, բայց

